

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายมงคลกิตต์ สุธาสินธารานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑. กำหนดให้สามีหรือภริยาที่มิได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเป็นผู้เสียหาย (เพิ่มมาตรา ๕ (๒/๑))

๒. กำหนดให้การชันสูตรพลิกศพสามารถดำเนินการได้โดยแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศหรือต่างประเทศ (ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๑๕๐)

๒.๒ เหตุผล

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีบทบัญญัติบางประการที่ล้าสมัย ไม่เป็นไปตามสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งประชาชนบางส่วนอาศัยอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาโดยมิได้มีการจดทะเบียนสมรส หรือไม่มีคู่ครองมากขึ้น ทำให้เมื่อเกิดความเสียหายทางอาญาขึ้น สามีหรือภริยาที่มิได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาไม่อาจเป็นผู้เสียหายได้ รวมถึงในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพที่ให้โรงพยาบาลของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลักแต่กลับไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องเพิ่มอำนาจแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศหรือต่างประเทศที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับสามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้โดยตรง ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ทันสมัยสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามสภาพสังคมปัจจุบัน รวมถึงเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากขึ้น

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายมงคลกิตต์ สุขสินธารานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

กำหนดให้สามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาจัดการแทนผู้เสียหาย เฉพาะในคดีอาญา ซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตาย หรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้

ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภาทำการชันสูตรพลิกศพ ถ้าแพทย์ทางนิติเวชไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนที่ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข หรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในต่างประเทศที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและได้รับหนังสืออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้นปฏิบัติหน้าที่ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์จัดทำบันทึกรายละเอียดการชันสูตรพลิกศพทันที และทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดการชันสูตรพลิกศพภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่อง กรณีมีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน โดยบันทึกเหตุผลและความจำเป็นไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ รายงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนชันสูตรพลิกศพ กรณีความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำความผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการดำเนินการตามมาตรา ๑๕๖

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

- (๑) กระทรวงยุติธรรม
- (๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๓) อัยการสูงสุด
- (๔) ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑) สมควรกำหนดให้สามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาจัดการแทนผู้เสียหาย หรือไม่

๒) สมควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศ หรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในต่างประเทศ สามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้ หรือไม่

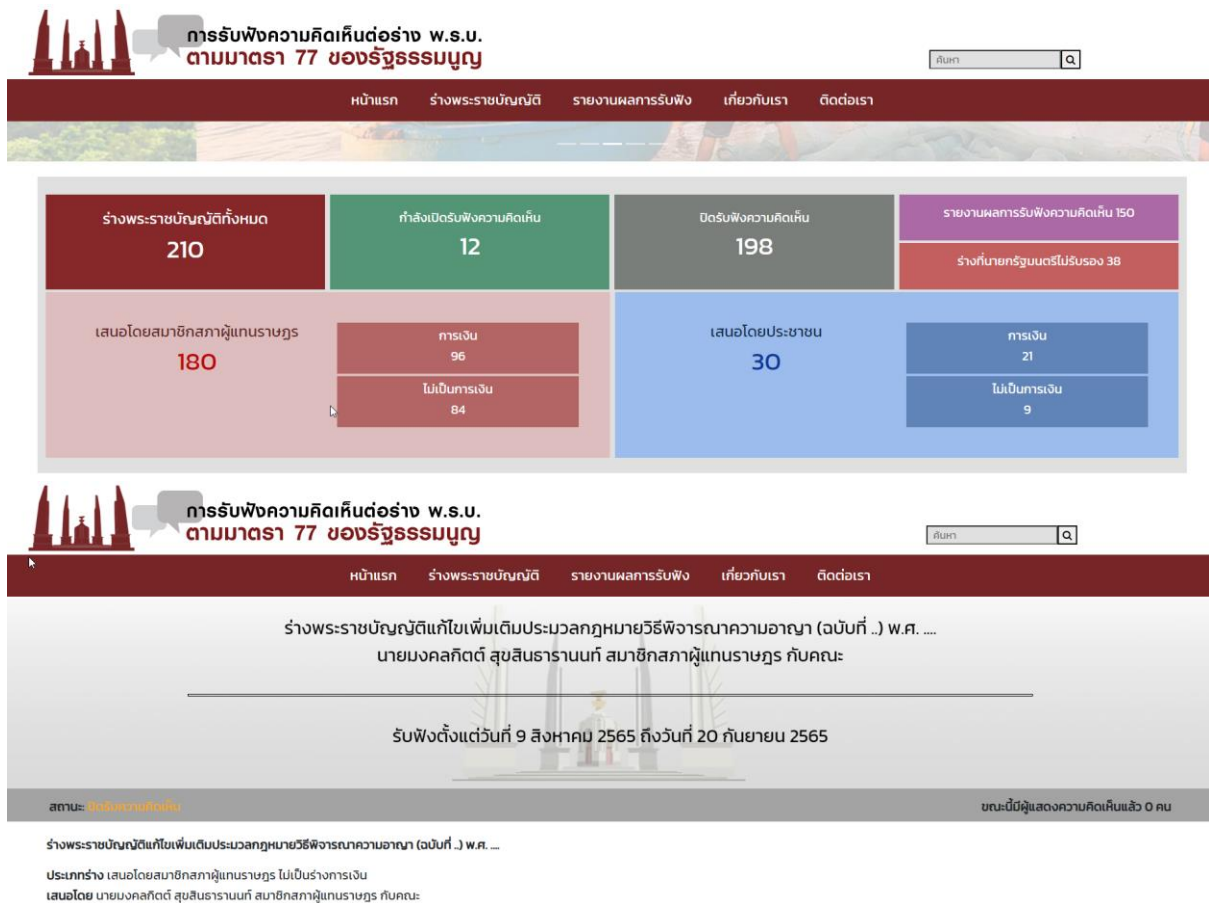
๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ รวมระยะเวลา จำนวน ๔๓ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

- ๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- (๑) กระทรวงยุติธรรม
- (๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๓) สำนักงานอัยการสูงสุด

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๘ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๓ ราย

ประกอบด้วย

- (๑) กระทรวงยุติธรรม
- (๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (๓) สำนักงานอัยการสูงสุด

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และ
จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ สมควรกำหนดให้สามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดา หรือมารดาจัดการแทนผู้เสียหาย หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วยในส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมให้พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดา หรือมารดาจัดการแทนผู้เสียหายนั้น เป็นการขยายขอบเขตของบุคคลที่สามารถจัดการแทนผู้เสียหายได้โดยไม่ขัดกับหลักการดังกล่าว (กระทรวงยุติธรรม) - การกำหนดให้พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือมารดามีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย เห็นว่ามีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เสียหายและการพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้เสียหาย และการพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์สามารถกระทำได้ง่าย แต่ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายได้ (สำนักงานอัยการสูงสุด) -	- ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีสามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสจัดการแทนผู้เสียหาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๕ (๒) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้สิทธิดังกล่าวแก่ทายาทโดยธรรม เป็นสถานะที่บุคคลมีอยู่ตามกฎหมาย โดยการเป็นสามีหรือภริยาจะมีขึ้นต่อเมื่อได้ทำการสมรสอย่างถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การแก้ไขเพิ่มเติมให้ครอบคลุมบุคคลที่อยู่ร่วมกันโดยไม่ได้ทำการสมรส อาจก่อให้เกิดปัญหาในการพิสูจน์ความสัมพันธ์ในแต่ละกรณี และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์เดิมที่ระบุบุคคลที่มีสถานะตามกฎหมายที่ชัดเจนแล้ว (กระทรวงยุติธรรม) -การกำหนดให้สามีหรือภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายอาจก่อให้เกิดปัญหา ในทางปฏิบัติเนื่องจากต้องพิสูจน์ว่ากรณีใดเข้าเงื่อนไขของการอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา โดยเฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายมีสามีหรือภริยาในทางพฤตินัยจำนวนหลายคน จะเกิดปัญหว่าบุคคลใดควรมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย และอาจมีการแอบอ้างทำให้ผู้เสียหายเสียสิทธิ์ได้ (สำนักงานอัยการสูงสุด) - เห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๕ (๒) ได้บัญญัติให้บุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองไว้แล้ว (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

ประเด็นที่ ๒ สมควรกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศ หรือแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในต่างประเทศ สามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
แพทย์ผู้เข้าร่วมชันสูตรพลิกศพควรเป็นแพทย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพมีความเป็นกลาง และเห็นความจำเป็นในการให้	- การกำหนดเพิ่มเติมให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศหรือต่างประเทศสามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้ ในทางปฏิบัติอาจมี

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ความเห็นในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากความเห็นของแพทย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพอาจอาจเป็นพยานหลักฐานสำคัญในคดีหากดำเนินการโดยแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนหรือโรงพยาบาลเอกชนในต่างประเทศ แลตรวจสอบคุณสมบัติได้ยาก ทำให้ผลการชันสูตรขาดความน่าเชื่อถือ และอาจมีความยากลำบากในการนำแพทย์จากต่างประเทศมาความเป็นพยานในศาล และยังมีประเด็นเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายเป็นภาระด้านภาษี (สำนักงานอัยการสูงสุด)	ปัญหาหรืออุปสรรคด้านการประสานงานซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าในการชันสูตรพลิกศพ และอาจเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับภาครัฐในการจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักตามระเบียบที่กระทรวงกำหนด ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสี่สอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นการยากต่อการกำกับดูแลการปฏิบัติงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเก็บพยานหลักฐานและการป้องกันการแสวงหาประโยชน์มิชอบจากศพ เห็นควรใช้มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพแทน (กระทรวงยุติธรรม) - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา มาตรา ๑๕๐ ได้บัญญัติสาระสำคัญในการชันสูตรพลิกศพบุคคลผู้ซึ่งเสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๘ จะต้องกระทำโดยพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่โดยแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากแพทยสภาโดยมีลำดับตามที่บัญญัติไว้เพื่อให้การชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่พบศพ สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ศพไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพมาก สถานที่พบศพ สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ศพไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพมาก สถานที่พบศพและสถานที่เกิดเหตุไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง หากมีการแก้ไขโดยยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา ๑๕๐ ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายปัจจุบัน และการชันสูตรพลิกศพของแพทย์โรงพยาบาลเอกชนในต่างประเทศที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ไม่สามารถกระทำได้ในประเทศไทย เพราะแพทย์ต่างประเทศไม่มีใบประกอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากแพทยสภาของประเทศไทย (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

๕.๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(๑) ควรสอบถามหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านอัตรากำลังของแพทย์และหน่วยงานที่ควบคุมดูแลด้านมาตรฐานการประกอบวิชาชีพของแพทย์

(๒) กรณีสามีภริยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมแต่บิดา หรือมารดา ให้มีอำนาจจัดการแทนด้วยนั้น ควรเป็นกรณีที่ไม่มีบุคคลที่ไม่มีบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทน

ผู้เสียหายตามมาตรา ๕ (๒) ซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในการกล่าวโทษว่ามีการกระทำผิดอาญาต่อพนักงานสอบสวนได้ในฐานะประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีการสอบสวนคดีอาญาเกิดขึ้น

(๓) กรณีญาติผู้มีสิทธิตามกฎหมาย มีความประสงค์ให้มีการผ่าพิสูจน์ศพในต่างประเทศ สามารถผ่าพิสูจน์ศพในต่างประเทศได้ตามต้องการ ภายหลังกระบวนการชันสูตรพลิกศพและกระบวนการผ่าพิสูจน์ศพของแพทย์ในประเทศไทยเสร็จสิ้นแล้ว

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันโดยเฉพาะบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพไม่สอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่ประชาชนบางส่วนอาศัยอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาโดยมิได้มีการจดทะเบียนสมรส ทำให้เมื่อเกิดความเสียหายทางอาญาขึ้นบุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาไม่อาจเป็นผู้เสียหายได้ รวมถึงในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพที่ให้โรงพยาบาลของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลักแต่กลับไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องเพิ่มอำนาจแพทย์ประจำโรงพยาบาลเอกชนในประเทศหรือต่างประเทศที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับสามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้โดยตรง ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ทันสมัยสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามสภาพสังคมปัจจุบัน รวมถึงเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนมากขึ้น

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มี

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เป็นการขยายขอบเขตผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายกว้างขึ้น โดยมองถึงข้อเท็จจริงของการอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยามากกว่าสถานะตามกฎหมาย ซึ่งจะทำให้การคุ้มครองผู้เสียหายได้ดีขึ้นและตรงกับสภาพความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันมากยิ่งขึ้น

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ไม่มี

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

- อาจก่อให้เกิดปัญหาในการพิสูจน์ความสัมพันธ์ในแต่ละกรณีและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ระบุบุคคลที่มีสถานะตามกฎหมายที่ชัดเจนแล้ว กรณีการกำหนดให้แพทย์ในโรงพยาบาลเอกชนหรือต่างประเทศอาจมีปัญหาหรืออุปสรรคด้านการประสานงาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการชันสูตรพลิกศพและเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับภาครัฐ

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

๘. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี

☐ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับทางวินัย

☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร